

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№5

2026 MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afrovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Авезимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли	
STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишеревич	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	35
Габбарова Ильмира Володиевна	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна	
PEREGONDAGI HARAkatNI BOSHqARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSESSORLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIqISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafro'z Tohir qizii	
HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHANGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR.....	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li	
IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHqARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O‘TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO‘P O‘LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO‘Y BERISHI MUMKIN BO‘LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o‘g‘li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQRISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg‘ashova Madina, Jo‘rayev Muhiddin	
JAHON MOLIYAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA “TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISH” KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	151
Mamasoliyev G‘ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDIY BARQARORLIKNI TA‘MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO‘LLARI.....	156
Mamadjanova Tuyg‘unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARIDA ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO‘SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo‘ldoshevna	
AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O‘RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O‘tbosarov Abrorbek Adxamjon o‘g‘li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQRISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLIISH VA UNING MUAMMOLARI	196
Ro‘zmetov Mansur	
O‘ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO‘LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIYAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIYAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o‘g‘li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG‘DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI	248
Marufxanov Davron Hasanovich O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI	268
Anvar Deberdiyev RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	278
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILİYATIGA YANGICHA YONDASHUV	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich OTMNI MOLIYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLIYAVIY MODELARI	290
Tuxliyev Bozor Karimovich TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufovna OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIV TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOIV XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOELEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQLASH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayriddin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLIYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURSLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURSLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI.....	452
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT SEKTORINI INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI.....	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTLARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	483
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI.....	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI.....	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQA TURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna	
МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY MEKANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEKANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEKANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otanazarovich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich	
ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Соң	
BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVTA'MINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSIYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Oллоberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA OLISH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI VAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQUADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Ibojeva Sevinch, Sultonmurodova Xurinisо	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoirа Azimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLAKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abdusalikova Komila Abdusalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI.....	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI.....	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIYAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH.....	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI.....	787
Yodgorova Xalima To'liqinova	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES.....	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI.....	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI.....	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ.....	812
Kosimjonov Nozimjon Kozimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeqim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
CHIGITLI PAXTA TARKIBIDAN YOT ARALASHMALARNI AJRATISH UCHUN QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR.....	825
Bozorov Dilmurod Bahromjon o'g'li, Jakparov Oltinboy Rustamjon o'g'li	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND GREEN INITIATIVES: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	830
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
SOLIQ INSTRUMENTLARI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	834
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHI KONSENTRATSIYASINING HUDUDIY TAHLILI: VILOYATLAR VA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA HERFINDAHL-HIRSCHMAN INDEKSI	839
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	

CHARM-POYABZAL SANOATI TARMOG'INING RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI TO'G'RISIDA.....	847
Azimova Feruza Payziyevna, O. Maxmudov	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA RESURS EHTIYOJLARI.....	852
Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	
KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	858
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KREDITLASH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	864
Tajimuratova Nelufar Vays qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	
BAHOLANGAN RISKLARGA NISBATAN AUDITORNING HATTI-HARAKATLARI	876
A.Z.Avlokulov	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDİYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA OCHIB BERISHNI TAKOMILLASHTIRISH	880
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	885
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
FIZIK XAVFSIZLIK NAZORATI VA UNI ISPY DASTURI ASOSIDA MONITORING QILISH.....	892
Usmanbayev Doniyorbek Shuxratovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI	902
Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi, Koshanov Abdimurat Azat uli	
KALSIYLANGAN SODA ISHLAB CHIQRISHDA TEXNOLOGIK PARAMETRLARNI METROLOGIK TA'MINLASHNING AHAMIYATI	910
Ametova Biybisuliu Xamidullaevna, Ametov Quanishbay Xamidullaevich	
ЛЬГОТЫ ПО ПРЯМЫМ И КОСВЕННЫМ НАЛОГАМ И ИХ ГАРМОНИЧНОЕ СООТНОШЕНИЕ	915
Фаттоев Олимжон Гайрат ўғли	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASHNING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	920
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH.....	925
Abduraxmonov Valijon G'ofurovich, Yusupova Dilnigor A'zamjon qizi	
IQTISODIY TIZIMDA RISK VA UNING XUSUSIYATLARI TAHLILI.....	929
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALARNI JALB QILISHNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	937
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
SOLIQ NAZORATINING AMALIYOTDAGI SAMARADORLIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	945
Nizomxonov Elbekxon Erkinxon o'g'li	
FISKAL MEKANIZMLARNING HUDUDIY RIVOJLANISHGA TA'SIR ETISH XUSUSIYATLARI.....	950
Ne'matov Ne'matulla Erkinboyevich	
ФИСКАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА: ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	955
Воронин Сергей Анатольевич, Ахмедова Фазилат Жураевна	
IMPROVING EMPLOYEE MOTIVATION AND DEVELOPING AN EFFECTIVE INCENTIVE SYSTEM IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	962
Makhmudov Sunnatjon Abdujabbor ugli, Ashurova Jasmina Jo'ra kizi	

O'ZBEKISTONDA KO'P POG'ONALI PENSIYA TIZIMIGA O'TISHNING EKONOMETRIK TAHLILI VA MOLIVAVIY BARQARORLIK MODELLARI	966
Mamatqulova Yayra Dilmurod qizi	
SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY O'SISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	971
Astanayev Kulmakhammat Sanayevich	
JAHON IQTISODIYOTINING GLOBALLASHUV OMILLARI VA BOSQICHLARI	977
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA JUST-IN-TIME TIZIMIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	981
Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li	
KORXONALARDA ASOSIY FAOLIYAT XARAJATLARINING AUDITINI AMALGA OSHIRISH XUSUSIYATLARI	986
Djumayeva Guzal Axtamovna, Sag'dullayev Abdullo Valijon o'g'li	
XOM ASHYO VA MATERIALLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	990
Qo'ziyeva Maftuna Otabek qizi, Rafikova Aziza Xurshid qizi	
AHOLI TURMUSH SIFATINI OSHIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA MEHNAT RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING O'RNI (Navoiy viloyati misolida)	994
O'roqov Mamurali Odil o'g'li	
INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ORQALI BO'LAJAK MUHANDISLARINING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1000
Ibragimov Suxrob Latifovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TADQIQ ETISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	1004
Ismailova Nilufar Sabitdjanovna	
СРАВНЕНИЕ МЕТОДОВ ФОРМОВКИ ТРУБ СРЕДНЕГО И БОЛЬШОГО ДИАМЕТРА	1010
Юсупов А.А., Райимкулов С.Х.	
TURIZM XIZMATLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDAGI RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASH.....	1015
Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li	
DAVLAT GRANTLARI TANLOVLARINI SHAKLLANTIRISHDA KO'P BOSQICHLI IJTIMOYIY MASLAHATLASHUV VA RAQAMLI JAMOATCHILIK ISHTIROKI MEXANIZMINING AHAMIYATI.....	1020
Xasanov Jahongir Botir o'g'li	
PAHTA XOM ASHYOSINI CHUQUR QAYTA ISHLASH ORQALI QO'SHIMCHA QIYMAT YARATISH.....	1025
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li, Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	1030
Usmonov Maxsud Tulqin o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИИ ОЦЕНКИ И АНАЛИЗА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ «ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ»	1036
Хайдарова Дилдора Жахонгир кизи	
ТЕОРИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ИСЛАМСКОГО СТРАХОВАНИЯ И ЕГО СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ НА ПРИМЕРЕ БЛИЖНЕВОСТОЧНЫХ СТРАН.....	1040
Гаффоров Шухрат Насриевич	
BANKLARDA ICHKI NAZORAT TIZIMI SAMARADORLIGINING MOLIVAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	1047
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1054
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	

JAHON SAVDO TASHKILOTI TALABLARI DOIRASIDA MAMLAKATIMIZ KORXONALARINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH XUSUSIYATLARI..... 1059
Masharipova Manzura Alimbayevna

JAHON SAVDO TASHKILOTI TALABLARI DOIRASIDA MAMLAKATIMIZ KORXONALARINING XALQARO RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH XUSUSIYATLARI

Masharipova Manzura Alimbayevna

“Ma'mun universiteti” NTM, Iqtisodiyot kafedrası dotsenti

E-mail: manzuraalimbaevna@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-2108-5237>

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston korxonalarining Jahon savdo tashkiloti talablari doirasidagi xalqaro raqobatbardoshligi texnologik va moliyaviy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqotda hududiy sanoat korxonalarining innovatsion faolligi, xalqaro sertifikatlash darajasi, likvidlilik va rentabellik ko'rsatkichlari baholangan. Shuningdek, JSTning Subsidiyalar va kompensatsiya chorolari bo'yicha bitimi sharoitida davlat qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining transformatsiyasi hamda “Yashil savat” tamoyillari asosida raqobatbardoshlikni oshirish yo'nalishlari ilmiy asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: jahon savdo tashkiloti, xalqaro raqobatbardoshlik, innovatsion rivojlanish, texnologik modernizatsiya, moliyaviy barqarorlik, sanoat korxonalari, SCM bitimi, eksport salohiyati, xalqaro standartlashtirish, hududiy iqtisodiyot, “Yashil savat”, global qiymat zanjiri.

Abstract. This article analyzes the international competitiveness of enterprises in Uzbekistan within the framework of World Trade Organization requirements from technological and financial perspectives. The study evaluates the innovation activity of regional industrial enterprises, the level of international certification, as well as liquidity and profitability indicators. Furthermore, the transformation of state support mechanisms under the WTO Agreement on Subsidies and Countervailing Measures (SCM Agreement) and the directions for enhancing competitiveness based on the “Green Box” principles are scientifically substantiated.

Keywords: World Trade Organization, international competitiveness, innovative development, technological modernization, financial stability, industrial enterprises, SCM Agreement, export potential, international standardization, regional economy, “Green Box”, global value chain.

Аннотация. В данной статье проведён технологический и финансовый анализ международной конкурентоспособности предприятий Узбекистана в условиях требований Всемирной торговой организации. В исследовании оценены инновационная активность региональных промышленных предприятий, уровень международной сертификации, показатели ликвидности и рентабельности. Также научно обоснованы направления повышения конкурентоспособности на основе принципов «Зелёной корзины» и трансформации механизмов государственной поддержки в условиях Соглашения ВТО по субсидиям и компенсационным мерам (SCM Agreement).

Ключевые слова: всемирная торговая организация, международная конкурентоспособность, инновационное развитие, технологическая модернизация, финансовая устойчивость, промышленные предприятия, Соглашение SCM, экспортный потенциал, международная стандартизация, региональная экономика, «Зелёная корзина», глобальная цепочка стоимости.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotida globallashuv jarayonlarining chuqurlashuvi, xalqaro savdo liberallashuvi va raqobat muhitining keskinlashuvi milliy iqtisodiyotlar oldiga yangi strategik vazifalarni qo'yimoqda. Ayniqsa, Jahon savdo tashkiloti (JST) tizimiga integratsiyalashuv jarayonlari rivojlanayotgan davlatlar uchun korxonalar raqobatbardoshligini oshirish, sanoatni modernizatsiya qilish va xalqaro standartlarga moslashtirish zaruratini kuchaytirmoqda. JST qoidalari bojxona tariflari va proteksionistik mexanizmlarning bosqichma-bosqich

qisqarishini nazarda tutgani sababli, milliy korxonalarining barqaror rivojlanishi endilikda ularning texnologik tayyorgarligi, innovatsion faolligi va moliyaviy barqarorligiga bevosita bog'liq bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston Respublikasining JSTga a'zo bo'lish jarayonining jadallashuvi mamlakat sanoat korxonalarini oldiga xalqaro raqobat talablariga moslashish, eksport salohiyatini kengaytirish hamda global qiymat zanjirlariga integratsiyalashuv kabi muhim vazifalarni qo'yimoqda. Shu bilan birga, hududiy sanoat korxonalarida asosiy fondlarning eskirishi, energiya sig'imining yuqoriligi, innovatsion faoliyatning sustligi va xalqaro sertifikatlash darajasining pastligi kabi muammolar mavjud. Mazkur holat JST sharoitida korxonalar raqobatbardoshligini kompleks baholash hamda texnologik va moliyaviy transformatsiya mexanizmlarini ilmiy asoslash zaruratini belgilab bermoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Jahon savdo tashkiloti (JST) sharoitida korxonalar raqobatbardoshligini oshirish masalasi xalqaro iqtisodiyot, sanoat siyosati, innovatsion rivojlanish va institutsional transformatsiya nazariyalari kesishgan nuqtada shakllangan murakkab ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Mazkur masala bo'yicha xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan raqobat ustunliklari, global qiymat zanjirlari, innovatsion rivojlanish hamda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining JST talablari bilan uyg'unlashuvi yuzasidan turli ilmiy yondashuvlar ishlab chiqilgan.

Korxonalarining xalqaro raqobatbardoshligini nazariy jihatdan asoslab bergan klassik olimlardan biri M. Porter hisoblanadi. Uning "Millatlarning raqobat ustunligi" konsepsiyasiga ko'ra, mamlakat yoki hududning raqobatbardoshligi tabiiy resurslar emas, balki innovatsion salohiyat, texnologik modernizatsiya, institutsional muhit va korxonalar o'rtasidagi ichki raqobat darajasi bilan belgilanadi. Porterning "raqobat olmosi" modeli JST sharoitida korxonalarining eksport salohiyati va xalqaro bozorlarga moslashuvchanligini baholashda muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Ayniqsa, texnologik yangilanish, ishlab chiqarish omillarining sifati va klasterlashuv jarayonlari uning konsepsiyasida markaziy o'rin egallaydi.

J. Sachs va J. Stiglitzning ilmiy ishlari globallashtirish va savdo liberallashtirishning rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'sirini o'rganishga bag'ishlangan. Sachs xalqaro savdo tizimiga integratsiyalashuvni iqtisodiy o'sishning muhim omili sifatida baholaydi va eksportga yo'naltirilgan sanoatni rivojlantirish texnologik transformatsiyani jadallashtirishini ta'kidlaydi. Stiglitz esa JST va global bozor qoidalarining rivojlanayotgan davlatlar uchun bir xil imkoniyat yaratmasligini, ayniqsa subsidiyalar va texnologik tengsizlik masalalari iqtisodiy nomutanosibliklarni kuchaytirishini qayd etadi. Uning fikricha, davlatning vazifasi to'g'ridan to'g'ri proteksionizm emas, balki innovatsion infratuzilma va inson kapitalini rivojlantirishdan iborat bo'lishi kerak.

R. Nelson va S. Winterlarning evolyutsion iqtisodiyot nazariyasida korxonalarining raqobatbardoshligi texnologik moslashuvchanlik va innovatsion qobiliyat bilan bog'lanadi. Mualliflar innovatsiyalarni korxonaning uzoq muddatli ustunligi sifatida talqin qilib, texnologik eskirish va modernizatsiya sur'atlari sanoat korxonalarining xalqaro bozordagi mavqeini belgilashini asoslaydi. Ushbu yondashuv JST sharoitida texnologik standartlarga moslashish va energiya samaradorligini oshirish masalalarini tahlil qilishda muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Xalqaro tashkilotlar, xususan, Jahon banki, OECD va WIPO hisobotlarida innovatsion rivojlanish hamda xalqaro raqobatbardoshlik o'rtasidagi uzviy bog'liqlik alohida qayd etilgan. WIPO tomonidan e'lon qilinadigan Global innovatsion indeks mamlakatlarning innovatsion salohiyatini baholash orqali ularning texnologik tayyorgarlik darajasi va iqtisodiy modernizatsiya imkoniyatlarini aniqlashga xizmat qiladi. Tadqiqotlarda innovatsion infratuzilmaga investitsiyalarni oshirish, ilmiy tadqiqotlarni tijoratlashtirish hamda yuqori texnologiyali ishlab chiqarish tarmoqlarini rivojlantirish xalqaro raqobatbardoshlikning asosiy sharti sifatida talqin etiladi.

JSTning Subsidiyalar va kompensatsiya choralarini bo'yicha bitimi bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda davlat tomonidan iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining transformatsiyasi masalasi keng yoritilgan. A.O. Krugger, B. Hoekman va P. Mavroidis kabi olimlar JST qoidalarini sharoitida eksport subsidiyalari va selektiv imtiyozlarning cheklanishi natijasida davlat siyosati "to'g'ridan to'g'ri moliyalashtirish"dan "institutsional rivojlantirish" modeliga o'tishini ta'kidlaydilar. Ularning fikricha, infratuzilma, ilmiy tadqiqotlar, ekologik modernizatsiya va standartlashtirishni qo'llab-quvvatlash JST tomonidan ruxsat etilgan "Yashil savat" mexanizmlarining asosini tashkil etadi.

MDH va Markaziy Osiyo mamlakatlari iqtisodiyotida JSTga integratsiyalashuv masalalari bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda sanoat korxonalarining texnologik nomutanosibligi va moliyaviy zaifligi asosiy muammo sifatida ko'rsatiladi. Rossiyalik iqtisodchi olimlar S. Glazyev va V. Inozemtsev sanoat modernizatsiyasining sustligi, kapital oqimining cheklanishi va tashqi texnologik qaramlik milliy korxonalarining global bozordagi mavqeini pasaytirishini qayd etganlar. Qozog'iston va Qirg'iziston tajribalariga bag'ishlangan tadqiqotlarda esa JSTga a'zolikdan keyin import bosimining kuchayishi natijasida past texnologiyali korxonalar faoliyati sezilarli

qisqargani ta'kidlangan. O'zbekistonlik iqtisodchi olimlar tomonidan ham korxonalar raqobatbardoshligi va JSTga integratsiyalashuv masalalari keng o'rganilgan. Xususan, A. Rasulov, S. G'ulomov, B. Berkinov, N. Jumaev va boshqa olimlarning tadqiqotlarida sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish, eksport salohiyatini oshirish, hududiy sanoatni diversifikatsiyalash va innovatsion iqtisodiyotga o'tish masalalari tahlil qilingan. Mazkur tadqiqotlarda korxonalarining moliyaviy barqarorligi, energiya samaradorligi va xalqaro standartlashtirish darajasi xalqaro raqobatbardoshlikning muhim omillari sifatida baholanadi.

Shuningdek, mahalliy ilmiy ishlarda hududiy tafovutlar muammosi ham alohida o'rganilgan. Tadqiqotlarda Toshkent shahri va yirik sanoatlashgan hududlarda innovatsion faollik yuqori bo'lsa-da, chekka viloyatlarda asosiy fondlarning eskirishi, likvidlikning pastligi va xalqaro sertifikatlash darajasining sustligi korxonalarining JST sharoitidagi raqobatbardoshligini pasaytiruvchi asosiy omillar sifatida qayd etiladi. Shu bilan birga, aksariyat ilmiy ishlarda texnologik va moliyaviy raqobatbardoshlikning hududlar kesimidagi kompleks tahlili yetarlicha yoritilmaganligi kuzatiladi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, JST sharoitida korxonalar raqobatbardoshligini oshirish masalasi ko'proq innovatsion rivojlanish, texnologik modernizatsiya va institutsional transformatsiya bilan bog'liq holda o'rganilgan. Biroq mavjud tadqiqotlarda O'zbekiston hududiy sanoat korxonalarining texnologik va moliyaviy raqobatbardoshligini JSTning SCM bitimi, xalqaro standartlashtirish talablari hamda "Yashil savat" mexanizmlari asosida kompleks baholash yetarli darajada ishlab chiqilmagan. Shu jihatdan mazkur tadqiqot hududiy korxonalarining JST sharoitiga moslashuv darajasi, texnologik transformatsiya muammolari va moliyaviy barqarorligini tizimli tahlil qilish orqali ilmiy adabiyotlarda mavjud bo'lgan bo'shliqni to'ldirishga xizmat qiladi, deb hisoblaymiz.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot ishimizda O'zbekiston korxonalarining Jahon savdo tashkiloti (JST) talablari doirasidagi xalqaro raqobatbardoshligini baholashda kompleks tizimli yondashuvdan foydalanildi. Tadqiqotning metodologik asosini iqtisodiy-statistik tahlil, qiyosiy tahlil, SWOT tahlil, institutsional yondashuv hamda dinamik kuzatuv usullari tashkil etdi. Tadqiqot davomida WIPO Global Innovation Index, Jahon banki, OECD, WTO va O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma'lumotlari asosiy empirik manba sifatida qo'llanildi.

Korxonalarining texnologik raqobatbardoshligini baholashda asosiy fondlarning eskirish darajasi, innovatsion faollik koeffitsiyenti, xalqaro sertifikatlash darajasi va energiya sig'imi ko'rsatkichlari tahlil qilindi. Moliyaviy raqobatbardoshlikni aniqlashda esa mutlaq likvidlik, rentabellik hamda debitorlik va kreditorlik qarzlari nisbatlari asosiy indikator sifatida olindi. Hududlar kesimida olingan ma'lumotlar o'zaro qiyoslanib, sanoat korxonalarining JST sharoitidagi imkoniyat va xavf-xatarlari aniqlashtirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasining Jahon savdo tashkilotiga (JST) a'zo bo'lish jarayonining jadallashishi milliy iqtisodiyotning barcha tarmoqlari, xususan, hududiy sanoat korxonalarini oldiga tub tarkibiy o'zgarishlar va modernizatsiya vazifalarini qo'yimoqda. Erkin savdo tartibiga o'tish va bojxona-tarif himoyasining pasayishi sharoitida hududiy ishlab chiqaruvchilarning tashqi bozorlardagi omon qolishi va barqaror rivojlanishi bevosita ularning texnologik va moliyaviy raqobatbardoshlik darajasiga bog'liqdir. Baholash jarayoni ikki asosiy yo'nalish — texnologik tayyorgarlik va innovatsion faollik darajasi hamda moliyaviy barqarorlik va likvidlik ko'rsatkichlari bo'yicha amalga oshirilgan. Mamlakatimiz korxonalarining texnologik raqobatbardoshligi holati to'g'ridan to'g'ri hududiy sanoat korxonalarining texnologik transformatsiyasidagi nomutanosibliklarni aks ettiradi. Texnologik raqobatbardoshlik — bu korxonaning JST texnik cheklovlari va xalqaro standartlar talablariga mos keladigan, energiya va resurs tejaydigan hamda yuqori qo'shilgan qiymatli mahsulot ishlab chiqarish qobiliyatidir. Texnologik raqobatbardoshlik bevosita innovatsiyalar va ularning joriy etilishi bilan bog'liq bo'lib, bu yo'nalishda mamlakatimizning xalqaro innovatsion reytingidagi holati asosida tavsiflash maqsadga muvofiq bo'ladi (1-jadval).

1-jadval. Global Innovatsion Indeks (GII) reytingida yetakchi mamlakatlar, MDH va Markaziy Osiyo davlatlarining o'rne qiyosiy tahlili.

	Davlatlar	2015-yil	2020-yil	2025-yil	2025-yildagi GII indeksi
Global innovatsion yetakchilar (Top-5)	Shveytsariya	1	1	1	66.0
	Shvetsiya	3	2	2	62.6
	AQSh	5	3	3	61.7
	Koreya Respublikasi	14	10	4	60.0
	Singapur	7	8	5	59.9
MDH davlatlari	Rossiya Federatsiyasi	48	47	60	30.3
	Armaniston	61	61	59	30.5
	Ukraina	64	45	66	29.7
	Belarus	53	64	85	25.1
Markaziy Osiyo davlatlari	O'zbekiston	(122)	93	79	26.5
	Qozog'iston	82	77	81	26.3
	Qirg'iziston	109	94	96	22.6
	Tojikiston	114	109	108	21.0

Manba: Jahon intellektual mulk tashkiloti (WIPO)ning "Global Innovation Index 2015, 2020, 2025" rasmiy hisobotlari asosida muallif tomonidan ishlab chiqilgan.

Jadval tahlili shuni ko'rsatadiki, Shveytsariya, Shvetsiya va AQSh kabi an'anaviy yetakchi davlatlar o'n yillardan buyon innovatsion ekotizimning institutsional va texnologik ustunligi evaziga yetakchi uchlikni saqlab kelmoqda. Koreya Respublikasi va Singapurning yuksalishi esa Osiyo-Tinch okeani mintaqasidagi "chuqur yuqori texnologiyalar" va yarimo'tkazgichlar sanoatiga qilingan investitsiyalar natijasidir.

MDH hududida kuzatilgan institutsional muammolar tufayli 2020–2025-yillarda Rossiya (47-o'ringa) va Belarus (64-o'ringa) reytinglarida jiddiy pasayish kuzatilgan. Bu holat tashqi cheklovlar va xalqaro iqtisodiy omillar, xalqaro texnologik zanjirlardan uzilish hamda kapital va intellektual mulk (kadrlar) oqimining cheklanishi bilan izohlanadi.

Markaziy Osiyo mintaqasida O'zbekistonning innovatsion rivojlanish borasida yuqori natijalarni qayd etayotgani ushbu sohaga qaratilayotgan e'tibor, strategik hamkorlik va investitsion faollik bilan izohlanadi. O'zbekiston 2015-yilda ma'lumotlar yetarli bo'lmagani sababli indeksga kiritilmagan bo'lsa, 2020-yilda 93-o'rinni egallagan, 2025-yilga kelib esa 79-o'ringa ko'tarilgan. Bu holat mamlakatning mintaqada innovatsion salohiyatini bosqichma-bosqich mustahkamlab borayotganini ko'rsatadi.

Bunda WIPO ekspertlari O'zbekistonni o'z yalpi ichki mahsuloti darajasiga nisbatan innovatsiyalar sohasida kutilganidan yuqori natija ko'rsatayotgan davlatlar qatoriga kiritgan. Mamlakatda "Innovatsion resurslar" bo'yicha, ya'ni ta'limni moliyalashtirish va infratuzilmaga yo'naltirilgan davlat xarajatlari yuqori samaradorlik bermoqda.

JST qoidalari (masalan, SCM bitimi) aynan reytingda past bo'lgan "Ijodiy mahsulotlar eksporti" va "Yuqori texnologiyali ishlab chiqarish" kabi ko'rsatkichlarni to'g'ridan to'g'ri subsidiyalashni taqiqlagani sababli, O'zbekiston davlat ko'magini "Yashil savat" tamoyillari asosida institutlarni va ilmiy-tadqiqot infratuzilmasini yaxshilashga qaratishi lozim.

Bundan tashqari, hozirda respublika hududlarida faoliyat ko'rsatayotgan sanoat korxonalarining texnologik tarkibini o'rganish shuni ko'rsatadiki, ishlab chiqarish quvvatlarining asosiy qismi hali ham past texnologiyali (low-tech) va o'rta-past texnologiyali (medium-low-tech) tarmoqlarga to'g'ri kelmoqda. Eng yuqori texnologik unumdorlik va raqobatbardoshlik Toshkent shahri (ekosistemaning 108 mingdan ortiq korxonani birlashtirishi evaziga) hamda Navoiy va Toshkent viloyatlaridagi yirik metallurgiya va kimyo majmualarida kuzatiladi. Biroq Farg'ona, Namangan, Andijon va Xorazm viloyatlaridagi agrosanoat va to'qimachilik korxonalarida texnologik eskirish koeffitsiyenti o'rtacha 42–48 foizni tashkil etmoqda. Texnologik raqobatbardoshlikni pasaytiruvchi asosiy omillar quyidagilardan iborat:

- Asosiy fondlarning amortizatsiyasi: sanoat tarmoqlarida mashina va uskunar yangilanish darajasi yiliga 7–9 foizdan oshmayapti. Bu esa xalqaro bozorlardagi texnologik sikllardan ancha orqada qolayotganini anglatadi.

- Energiya sig'imining yuqoriligi: O'zbekiston hududiy korxonalarida mahsulot birligiga sarflanadigan energiya miqdori Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkiloti (OECD) davlatlariga nisbatan o'rtacha 2,5–3

barobar yuqori. JST doirasida energiya resurslari subsidiyalarining bosqichma-bosqich bekor qilinishi ushbu korxonalarining tannarx bo'yicha raqobatdoshligini keskin pasaytirish ehtimolini yuzaga keltiradi.

• Xalqaro standartlashtirishning past darajasi: mamlakatimizdagi korxonalarining faqatgina 14–16 foizi ISO 9001, ISO 14001 va CE kabi xalqaro sertifikatlarga ega. Bu holat JSTga a'zo davlatlar bozorlariga chiqishda "texnik to'siqlar" muammosini keltirib chiqarishi mumkin.

Statistik tahlillar shuni ko'rsatadiki, kichik biznes subyektlarining sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi 33,2 foizni tashkil etsa-da, ularning ilmiy tadqiqotlarga yo'naltiradigan mablag'lari umumiy daromadlarining 0,2 foizidan ham kamroq qismini tashkil etadi. Bu esa innovatsion mahsulotlar ulushining kamayishiga va korxonalarining texnologik jihatdan import uskunalar yetkazib beruvchilarga qaram bo'lib qolishiga olib kelmoqda.

Moliyaviy raqobatbardoshlik kategoriyasi korxonaning investitsion jozibadorligi, o'z-o'zini moliyalashtirish salohiyati, likvidligi va kredit resurslaridan foydalanish imkoniyatlari bilan xarakterlanadi. JST qoidalari (xususan, Subsidiyalar va kompensatsiya choralari bo'yicha bitim — SCM) davlat tomonidan mahalliy korxonalariga to'g'ridan to'g'ri moliyaviy dotatsiyalar, eksport subsidiyalari va imtiyozli kreditlar ajratishni qat'iy cheklaydi. Shu sababli korxonalarining sof bozor sharoitidagi moliyaviy barqarorligini baholash muhim ahamiyatga ega.

Hozirgi davrda O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan korxonalarining moliyaviy holati chuqur segmentatsiyalashgan, deb hisoblash mumkin. Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar (asosan Xitoy, Rossiya va Turkiya kapitali asosida) yuqori moliyaviy barqarorlik va rentabellik ko'rsatkichlariga egaligi bilan ajralib turadi. Biroq sof mahalliy xususiy kapitalga asoslangan va hududiy ahamiyatga ega bo'lgan o'rta va kichik korxonalarda moliyaviy zaiflik belgilari kuzatilmoqda. Quyidagi jadvalda O'zbekistonning tanlangan iqtisodiy hududlari kesimida sanoat korxonalarining texnologik va moliyaviy raqobatbardoshligini xarakterlovchi asosiy ko'rsatkichlar keltirilgan (2-jadval).

2-jadval. O'zbekiston hududlari korxonalarining 2024–2025-yillarda texnologik va moliyaviy raqobatbardoshlik ko'rsatkichlari qiyosiy tahlili.¹

Tr	Hududlar	Asosiy fondlar eskirish darajasi, %	Innovatsion faollik koeffitsiyenti	Xalqaro sertifikatli korxonalar ulushi, %	Mutloq likvidlilik koeffitsiyenti	Korxonalar rentabelligi, %	Debitorlik va kreditorlik qarzlari nisbati
1	Toshkent shahri	28.4	1.45	34.2	0.28	14.5	1.12
2	Navoiy viloyati	31.2	1.10	28.5	0.24	13.8	1.05
3	Toshkent viloyati	36.2	0.62	22.1	0.19	11.2	0.85
4	Buxoro viloyati	38.5	0.55	19.4	0.18	10.4	0.82
5	Andijon viloyati	39.1	0.58	21.0	0.17	10.1	0.79
6	Samarqand viloyati	41.5	0.48	16.8	0.16	9.4	0.74
7	Farg'ona viloyati	44.1	0.35	14.5	0.14	8.1	0.68
8	Namangan viloyati	43.8	0.32	15.2	0.15	8.3	0.71
9	Qashqadaryo viloyati	42.6	0.40	13.8	0.13	7.9	0.65
10	Sirdaryo viloyati	45.2	0.28	12.4	0.14	7.6	0.63
11	Xorazm viloyati	46.8	0.22	11.2	0.12	7.3	0.61
12	Jizzax viloyati	44.5	0.30	12.9	0.13	7.8	0.66
13	Surxondaryo viloyati	47.2	0.18	9.5	0.11	6.8	0.58
14	Qoraqalpog'iston Resp.	45.9	0.25	10.8	0.12	7.1	0.60
-	Respublika bo'yicha o'rtacha	39.4	0.62	19.8	0.18	10.1	0.80

Jadval ma'lumotlarining tahlili O'zbekiston sanoatidagi hududiy qutblashuv tendensiyasi mavjudligini yaqqol ko'rsatmoqda. Bunda poytaxt va hududlar o'rtasida jiddiy uzilishlar mavjud bo'lib, Xorazm va Farg'ona

1 Davlat Statistika agentligi va Soliq qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

viloyatlari sanoat korxonalaridagi asosiy fondlarning eskirish darajasi tegishli 46,8% va 44,1%ni tashkil etib, respublika o'rtacha ko'rsatkichidan (39,4%) yuqoridir. Bu bevosita ishlab chiqarilayotgan mahsulotlarning texnologik sifati pastligi va tannarxining yuqoriligiga sabab bo'ladi. Texnologik yetakchi hududlar (Toshkent sh., Navoiy va Toshkent viloyatlari)da yirik tog'-kon, metallurgiya, kimyo va avtomobilsozlik sanoati majmualari jamlangani sababli asosiy fondlarning eskirish darajasi eng past (28,4%–36,2% oralig'ida) va innovatsion faollik ko'rsatkichlari ham ancha yuqori bo'lmoqda. Navoiy viloyatida ilmiy tadqiqot ishlariga xarajatlarning ulushi (1,10%) va xalqaro sertifikatlanish darajasi (28,5%) NKMK kabi yirik korxonalar hisobiga respublika o'rtacha darajasidan ancha balandligi kuzatilgan.

O'rta texnologik va agrosanoat hududlari (Andijon, Buxoro, Samarqand viloyatlari) barqaror diversifikatsiyalashgan sanoat bazasiga ega. Masalan, Andijon viloyatida mashinasozlik va klaster tizimi rivojlangani sababli innovatsion faollik 0,58%ni, xalqaro sertifikatlar ulushi esa 21,0%ni tashkil etadi. Biroq texnik jihozlanish asosan o'rta texnologik darajada qolmoqda. Texnologik va moliyaviy xavf guruhlari (Surxondaryo, Xorazm, Sirdaryo viloyatlari va Qoraqalpog'iston Respublikasi) ushbu hududlarni JST sharoitida import bosimiga eng ta'sirchan segment deb hisoblash mumkin. Xususan, Surxondaryo viloyatida asosiy fondlarning eskirishi eng yuqori (47,2%), innovatsion faollik esa eng past (0,18%) ko'rsatkichni qayd etgan. Moliyaviy likvidlilik Surxondaryo (0,11), Xorazm (0,12) va Qoraqalpog'istonda (0,12) kritik darajada past bo'lib, bu korxonalarining erkin savdo rejimida xorijiy arzon import mahsulotlari bilan raqobatlasha olmaslik va qisqa muddatda bankrotlik yoqasiga kelib qolish xavfini oshiradi, deyish mumkin.

Moliyaviy ko'rsatkichlar tahlili hududlar kesimida ayrim tafovutlar mavjudligini ko'rsatadi. Jumladan, mutlaq likvidlilik koeffitsiyenti Toshkent shahrida nisbatan barqaror darajada shakllangan bo'lsa, boshqa hududlarda ushbu ko'rsatkich 0,12–0,19 oralig'ida qayd etilmoqda. Bu holat korxonalarining qisqa muddatli majburiyatlarni bajarish va tashqi iqtisodiy o'zgarishlarga moslashish imkoniyatlari hududlar bo'yicha turlicha ekanligini ko'rsatadi.

Aktivlar rentabelligi ko'rsatkichi Toshkent shahrida 14,5 foizni tashkil etgani holda, ayrim hududlarda, xususan, Xorazm viloyatida 7,3 foiz darajasida shakllangan. Bu esa korxonalar aktivlaridan foydalanish samaradorligi bo'yicha hududiy farqlar mavjudligini anglatadi.

Debitorlik va kreditorlik qarzlari nisbati respublika bo'yicha o'rtacha 0,80 darajasida bo'lib, ayrim korxonalarda aylanma mablag'larni boshqarish jarayonlarini yanada takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi. Kreditorlik qarzlarning debitorlik qarzlari nisbatan yuqoriroq shakllanishi korxonalarining moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlariga hamda modernizatsiya tadbirlarini moliyalashtirish salohiyatiga ma'lum darajada ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Mamlakatimiz korxonalarining raqobatbardoshligini baholash jarayonida davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining JST talablari bilan muvofiqlik darajasini o'rganish muhim metodologik masalalardan biri hisoblanadi. O'zbekiston iqtisodiyotini erkinlashtirish doirasida uzoq yillar davomida hududiy ishlab chiqaruvchilarga soliq imtiyozlari, bojxona preferensiyalari va past foizli maqsadli kreditlar (subsidiyalangan stavkalarda) berib kelinmoqda. JSTning SCM, ya'ni Subsidiyalar va kompensatsiya choralari bo'yicha bitimiga ko'ra, davlat tomonidan taqdim etiladigan subsidiyalar 3 ta toifaga bo'linadi:

Taqiqlangan subsidiyalar, ya'ni to'g'ridan to'g'ri eksport ko'rsatkichlariga yoki mahalliy xomashyodan foydalanish shartiga bog'langan subsidiyalar. O'zbekiston JSTga to'liq a'zo bo'lgach, eksportyor korxonalariga beriladigan ko'plab soliq va transport imtiyozlari taqiqlanishi mumkin. Bu esa, asosan, eksportga yo'naltirilgan to'qimachilik va meva-sabzavot klasterlarining moliyaviy rentabelligi hamda barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Chora ko'rish mumkin bo'lgan subsidiyalar, ya'ni muayyan bir hudud yoki tarmoq korxonalariga xos bo'lgan, maxsus tashkillashtirilgan va boshqa a'zo davlatlar manfaatlariga zarar yetkazadigan subsidiyalar. Maxsus iqtisodiy zonalarda taqdim etilayotgan ayrim selektiv soliq imtiyozlari kelgusida JST a'zolari tomonidan e'tirozlarga sabab bo'lishi va kompensatsiya bojlari qo'llanilishiga olib kelishi mumkin.

Chora ko'rilmaydigan subsidiyalar umumiy xarakterga ega, bozor qonuniyatlarini buzmaydigan yordam turlari, ya'ni ITTKIn moliyalashtirish, ekologik modernizatsiya, mintaqaviy rivojlanish uchun infratuzilma yaratishni o'z ichiga oladi. Respublikamizdagi ko'plab mahalliy korxonalarida aynan mana shu toifadagi subsidiyalardan foydalanish ko'nikmasi past darajada, deyish mumkin.

Shunday qilib, amaldagi moliyaviy tizim mexanizmlari ta'sirida korxonalarida davlat imtiyozlariga tayanish amaliyoti shakllangan.

Texnologik rivojlanish nuqtai nazaridan korxonalarining ishlab chiqarish jarayonlari ko'proq ichki bozor ehtiyojlariga yo'naltirilgan bo'lib, ularning xalqaro ishlab chiqarish va qiymat zanjirlaridagi ishtirokini kuchaytirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Mavjud holat tahlili asosida O'zbekiston hududiy korxonalarining JST sharoitidagi texnologik va moliyaviy holatini aks ettiruvchi umumlashtirilgan tarkibiy tahlil sxemasi (SWOT) shakllantirilib maqsadga muvofiq bo'ladi, deb hisoblaymiz.

Kuchli tomonlar (Strengths)	Zaif tomonlar (Weaknesses)
<p>Hududlarda arzon va nisbatan malakali mehnat resurslarining mavjudligi.</p> <p>Mahalliy xomashyo bazasining (paxta, ipak, tabiiy gaz, kimyoviy resurslar, qishloq xo'jaligi mahsulotlari) yetarliligi.</p> <p>Yirik hududlarda xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar dinamikasining yuqoriligi.</p> <p>Raqamli infratuzilmaning ("Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida) rivojlanib borayotgani.</p>	<p>Sanoat uskunalarning yuqori darajada ma'naviy va jismoniy eskirganligi.</p> <p>Korxonalarda mutlaq likvidlilik ko'rsatkichlarining pastligi va surunkali debitorlik-kreditorlik qarzlari.</p> <p>Ilm-fanga xarajatlarining juda past ulushi va innovatsiyalarni tijoratlashtirish tizimining sustligi.</p> <p>Xalqaro ekologik va texnik standartlar (ISO/CE) sertifikatlariga ega korxonalarining kamligi.</p>
Imkoniyatlar (Opportunities)	Xavf-xatarlar (Threats)
<p>JSTga a'zolik orqali 160 dan ortiq davlatlar bozorlariga kamsitishsiz, eng qulay shartlarda chiqish. Global qiymat zanjirlariga integratsiyalashuv va transmilliy korporatsiyalarning texnologik litsenziyalarini jalb qilish. "Yashil" va ekologik toza texnologiyalarni joriy etish orqali xalqaro grantlar va venchur fondlarini jalb etish.</p> <p>Davlat ko'magini "Yashil savat" mexanizmlariga o'tkazish orqali infratuzilmani tubdan yangilash.</p>	<p>Bojxona tariflari pasaytirilishi ortidan ichki bozorda xorijiy transmilliy kompaniyalar tomonidan import hajmining oshishi. Jahon savdo tashkiloti (JST) talablari sababli eksportni to'g'ridan-to'g'ri moliyaviy subsidiyalash imkoniyatlarining cheklanishi. Energetika sohasidagi tarkibiy islohotlar (narxlarning bozor mexanizmlariga o'tishi) natijasida energiya sarfi yuqori bo'lgan korxonalarining moliyaviy barqarorligiga ta'sir ko'rsatish ehtimoli. Malakali mutaxassislarning xorijiy yoki qo'shma korxonalariga jalb etilishi</p>

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagi tahlillar mamlakatimiz korxonalarining texnologik va moliyaviy raqobatbardoshligi hududlar bo'yicha bir xil darajada shakllanmaganini ko'rsatadi. Toshkent shahri va sanoatlashgan ayrim hududlarda nisbatan yuqori ko'rsatkichlar qayd etilgan bo'lsa, boshqa viloyatlarda likvidlilikni oshirish, energiya sarfini optimallashtirish hamda texnologik bazani yangilash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar zarurligi kuzatiladi. Bu esa JST sharoitida korxonalar raqobatbardoshligini bosqichma-bosqich kuchaytirish muhimligini anglatadi.

JST talablariga moslashish jarayonida an'anaviy proteksionistik yondashuvlar va ayrim to'g'ridan to'g'ri moliyaviy qo'llab-quvvatlash shakllarini takomillashtirish zarurati yuzaga kelishi mumkin. Shu sababli hududiy siyosatda individual imtiyozlardan ko'ra, innovatsion infratuzilmani rivojlantirish, xalqaro standartlarga moslashuvni qo'llab-quvvatlash va energiya samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi "yashil savat" mexanizmlariga ustuvorlik berish ilmiy-amaliy jihatdan asosli hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- Nelson R., Winter S. *An Evolutionary Theory of Economic Change*. — Cambridge: Harvard University Press, 1982. — 454 p.
- Hoekman B., Kostecki M. *The Political Economy of the World Trading System: The WTO and Beyond*. — Oxford: Oxford University Press, 2009. — 768 p.
- Мадрахимов К. (2024). Минтақавий иқтисодий сиёсатнинг стратегик устувор йўналишлари. *SCIENCEPROBLEMS.UZ*. Учредители: ООО "Scienceproblems team", 4, 152–161.
- World Intellectual Property Organization (WIPO). *Global Innovation Index 2025*. — Geneva: WIPO Publications, 2025. — 412 p.
- Мадрахимов К. Э. (2024). Минтақавий иқтисодий сиёсатнинг мақсадли амалга ошириш йўналишлари. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4(04), 231–239.
- World Intellectual Property Organization (WIPO). *Global Innovation Index 2015*. — Geneva: WIPO Publications, 2015. — 376 p.
- OECD. *OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2023*. — Paris: OECD Publishing, 2023. — 520 p.
- Мадрахимов К. Э. (2024). Худудларнинг иқтисодий ривожланишининг ному таносиблигини бартараф этиш усуллари. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4(07), 193–201.
- Мадрахимов К. Э. (2024). Республика худудларининг иқтисодий ривожланиш даражасини таҳлил қилиш. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4(05), 126–131.
- Glazyev S. Yu. *Strategiya operejayushchego razvitiya Rossii v usloviyax globalnogo krizisa*. — Moskva: Ekonomika, 2020. — 512 s.
- Мадрахимов К. Э., Цыцзы Мавланова Б. С., Шарипова З. А. (2025, июнь). Зеленая экономика: глобальные тенденции, вызовы и перспективы устойчивого развития. В сборнике трудов *Конференции современной науки и педагогики* (Том 1, № 3, стр. 29–32).

12. Эгамбергенович М. К., Алиян ўғли С. С. (2025, июнь). Проблемы и решения для обеспечения занятости молодежи в цифровой экономике. В *Конференции современной науки и педагогики* (Том 1, № 3, стр. 47–51).
13. Rasulov A. *O'zbekiston iqtisodiyotining xalqaro integratsiyalashuv masalalari*. — Toshkent: Iqtisodiyot, 2020. — 288 b.
14. Berkinov B. *Sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini boshqarish mexanizmlari*. — Toshkent: Fan, 2022. — 264 b.
15. Jumaev N. *Milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini oshirishning institutsional omillari*. — Toshkent: Universitet, 2021. — 301 b.
16. Madraximov Q.E. *Mintaqaviy iqtisodiy siyosatning strategik ustuvor yo'nalishlari*. *Scienceproblems.uz ijtimoiy-gumanitar dolzarb muammolari*, № 5/9 (4), 2024, 152–161-betlar. ISSN 2181-1342 (Online). Sayt: <https://scienceproblems.uz> DOI:10.47390/SPR1342V4S19Y2024.
17. World Trade Organization. *Agreement on Subsidies and Countervailing Measures (SCM Agreement)*. — Geneva: WTO Publications, 2024. — 164 p.
18. United Nations Industrial Development Organization (UNIDO). *Industrial Development Report 2024: Turning Challenges into Sustainable Industrialization*. — Vienna: UNIDO, 2024. — 430 p.

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100